

Вк05

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Інститут журналістики

Кафедра історії журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
Кузьменко Т.М.
« 30 » 2020 року



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЕНДЕРНИЙ АНАЛІЗ МАС-МЕДІА

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Гендерні студії»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: доц. Волобуєва А.М.

Пролонговано: на 2021/2022 н.р. Мілов « » 2021 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20 /20 н.р. () « » 20 р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

Розробила: Анастасія ВОЛОБУЄВА, к. н. із соц. комунік., доцент, доцент кафедри історії журналістики, Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри історії журналістики

Нат
(підпис)

Наталія СИДОРЕНКО
(прізвище та ім'я)

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією Інституту журналістики

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Анастасія

Анастасія ВОЛОБУЄВА

Погоджено з науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Тетяна

Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – дати студентам цілісне розуміння загальних тенденцій розвитку медіа з урахуванням гендерних особливостей, історичного минулого та критичне осмислення всіх процесів і явищ, пов'язаних із сучасним мас-медійним поступом.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *вміти* працювати з фактами, читати журналістські публікації та формулювати ідеї українською та англійською мовою;

2. *мати навички* пошуку та вибору відповідної інформації англійською мовою; дискутувати, представити і обговорювати власну позицію обраної актуальної проблеми.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна відноситься до вибіркових дисциплін із Переліку 5 і зорієнтована на підготовку фахівців і фахівчинь, які цікавляться проблемами гендерного дослідження соціуму, знаходження гендерного балансу в українських мас-медіа, аналізу жіночої преси та впливу жіночого руху та феміністичної критики на формування різноманіття дискурсів у мас медіа та суспільстві. Формат роботи – колоквиум, який поєднує в собі дискусію, лекції, практичні завдання, є адекватним студентам магістратури. Викладання та навчання українською та англійською мовою для посилення професійної мовної спроможності магістрів, збагачення їх професійного академічного словника в медійної термінології, розвиток навичок написання матеріалів, підготовки та проведення презентацій.

4. Завдання (навчальні цілі):

- визначити і порівняти основну тематику й проблематику українських та зарубіжних медіа на різних етапах їхнього розвитку відповідно до дотримання/не дотримання гендерного балансу;
- визначити вплив вітчизняних та зарубіжних ЗМІ на розвиток суспільства впродовж кінця ХХ та поч. ХХІ століть;
- покращити навички академічної дискусії та презентації, вміння порівняльного аналізу проблем у соціальних комунікаціях.

Що спрямовано на формування наступних компетентностей:

- Здатність аналізувати, інтерпретувати та представляти числові й нечислові соціальні дані (фк8).
- Здатність здійснювати критичний аналіз теоретичної, методологічної та практичної фахової літератури (фк14).
- Здатність застосовувати соціологічний підхід до аналізу гендерної проблематики (фк16).
- Навички розробки рекомендацій для різних суб'єктів (органи влади, НДО, масмедіа тощо), спрямованих на подолання гендерної нерівності (фк20).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати особливості гендерної культури сучасних суспільств, які продукуються та транслюються через масмедіа	Лекції, практичні, самостійна робота	Участь у дискусіях, контрольна робота	10
1.2	Знати тенденції розвитку медіа з урахуванням гендерних особливостей	Лекції, практичні	Участь у дискусіях, контрольна робота	10
2.1	Вміти працювати з соціальною інформацією, даними соціологічних досліджень, матеріалами масмедій	Лекції, практичні, самостійна робота	Участь у дискусіях, самостійна письмова робота, підсумкова робота, контрольна робота	10
2.2	Вміти виявляти, аналізувати та інтерпретувати актуальні соціальні проблеми розвитку суспільства	Лекції, практичні, самостійна робота	Самостійна письмова робота, підсумкова робота	10
2.3	Вміти обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки	Практичні, самостійна робота	Участь у дискусіях, самостійна письмова робота	10
2.4	Вміти використовувати сучасні	Практичні,	Участь у дискусіях,	10

	інформаційно-комунікативні технології при професійному спілкуванні; обміні інформацією; зборі, аналізі, обробці та інтерпретації даних й візуальному представленні результатів наукової діяльності	самостійна робота	самостійна письмова робота	
3.1	Демонструвати навички аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами	Лекції, практичні, самостійна робота	Участь у дискусіях, самостійна письмова робота, підсумкова робота	20
4.1	Демонструвати навички самостійної дослідницької роботи, опанування новими знаннями	Практичні, самостійна робота	Участь у дискусіях, самостійна письмова робота, підсумкова робота	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)							
	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
Публічно презентувати результати власних досліджень (прн7)					+	+	+	
Виявляти, діагностувати та інтерпретувати актуальні проблеми соціуму на національному та міжнародному рівнях (прн14)	+		+	+		+		+
Вміти визначати гендерно обумовлені проблеми в різних сферах суспільного життя (прн19)		+		+				+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Участь у дискусіях (РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.3, РН2.4, РН3.1, РН 4.1) – 15 балів \ 9 балів.
2. Самостійна письмова робота (РН2.1, РН2.2, РН2.3, РН2.4, РН3.1, РН 4.1) – 15 балів \ 9 балів.
3. Контрольна робота (РН1.1, РН1.2, РН2.1) – 15 балів \ 9 балів.
4. Підсумкова робота (РН2.1, РН2.2, РН3.1, РН 4.1) – 15 балів \ 9 балів.

- підсумкове оцінювання: у формі іспиту. Мінімум 24 бали, максимум 40 балів, оцінюються РН1.1, РН2.1, РН2.2, РН2.3.

- умови допуску до іспиту: для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – 36 балів для отримання допуску до іспиту обов'язково подати письмові роботи – відпрацьовані пропущених практичних занять з кожної невідпрацьованої теми дисципліни, та підсумкову роботу.

7.2 Організація оцінювання:

1. Участь у дискусіях – протягом семестру
2. Самостійна письмова робота за темами 1-5 – після теми 5.
3. Контрольна робота за темами 6-10 – після теми 10.
4. Підсумкова робота за темами 1-10 – після теми 10.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	Самостійна робота
1. Місце жіночих медіа у загальній системі ЗМК в Україні та світі				
1	Система жіночих медіа останніх років: досвід і перспективи	2		6
2	Визначні українські, європейські та американські жінки на журналістській ниві	2	2	6
3	Співпраця чоловіків і жінок у творенні демократичного, цивілізованого суспільства. Роль медіа	2	2	6
4	Рівність прав і «нерівність» можливостей	2	2	6
5.	Жіночі і чоловічі образи у рекламній продукції, їх створення та подолання	2	2	6
	Самостійна письмова робота			10
2. Гендерний паритет у системі міжнародних зв'язків				
6.	Жіночі медійні організації та ініціативи у світі, Європі, Україні	2	2	5
7.	Чи «жіноча» професія журналістика? Діяльність журналісток у «гарячих точках»	2	2	8
8.	Осмилення проблеми «Жінка і війна» в українській та закордонній пресі	2	2	5
9	«Гендерлект» та гендерно-чутлива мова в медіа	2	2	5
10	Формування гендерної свідомості та культури в українському суспільстві третього тисячоліття засобами ЗМК. Глобалізація та розвиток у XXI ст.	2	2	5
	Контрольна робота		2	12
	ВСЬОГО	20	20	80

Загальний обсяг **120 год.**, в тому числі:

Лекцій – **20 год.**

Практичні заняття – **20 год.**

Самостійна робота – **80 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Гендер для медій: підруч. із гендерної теорії для ж-ки та інших соціогуманіт. спец. / за ред. М. Маєрчик (голова редкол.), О. Плахотнік, Г. Ярманової. Київ, 2013. 218 с.
2. Гендерні медійні практики: навч. посіб. з гендерної рівності та недискримінації для студ. вишів / заг. ред. С. Штурхецький. Київ, 2014. 206 с.
3. Марценюк Т. Гендер для всіх. Виклик стереотипам. Київ: Основи, 2017. 256 с.
4. Сидоренко Н. М., Волобуєва А. М., Остапенко Н. Ф. Гендерні ресурси сучасних мас-медіа: навч. посіб. Київ, 2012. 111 с.

Додаткова:

1. Гендерні ресурси українських мас-медіа: ціна і якість: практ. посіб. для ж-тів та працівників ЗМІ/ Н. М. Сидоренко, М. М. Скорик, та ін.; ред.-упоряд. Н. М. Сидоренко. Київ: «К.І.С.», 2004. 76 с.
2. Гендерні стереотипи та ставлення громадськості до гендерних проблем в українському суспільстві / колектив. моногр. Київ, 2007. 144 с.

3. Гендерный ликбез: брошюра / под. ред. Е. Минчени, О. Сасункевич. Вильнюс: Белорусский дом прав человека, 2013. 224 с.
4. Гендерный погляд: посіб. для журналістів-практиків / ред. М. І. Сухомлин. Харків: КРОНА, 2009. 160 с.
5. Гендерный погляд – 2: посіб. для журналістів-практиків / ред. М. І. Сухомлин. – Харків: ТМ «Наклейко», 2010. 200 с.
6. Глосарій основних гендерних понять. Женева: Міжнародна організація праці, 2007. 11 с.
7. Жінки в політиці України на місцевому рівні: шляхи, проблеми, участь. аналітичний звіт за результатами роботи шести фокус-груп за участю жінок – депутаток та кандидаток в депутати обласних, міських та районних рад / Скорик М.М. Київ: ТОВ «ІТЕМ ЛТД», 2014. 64 с.
8. Жінки і чоловіки в Україні: статист. зб. Київ, Державний комітет статистики України, 2011. 110 с.
9. Журналістська етика: посіб. для підготовки до держ. іспиту [Текст] / авт. кол. за ред. В. П. Мостового та В. В. Різуна. Київ, ТзОВ «ЗН УА», 2014. 224 с.
10. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами. Київ: Рада Європи, «К.І.С», 2011. 196 с. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник для студентів педагогічних коледжів / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волощенко; за науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр Вільної Преси, 2014. 431 с.
11. Котова-Олійник С., Стельмах Б., Ярош О. Гендерна абетка для українських медіа: посіб. Луцьк: Волинська мистецька агенція «Терен», 2013. 50 с.
12. Марценюк Т. Гендер для всіх: виклики стереотипам. Київ, 2017. 256 с.
13. Основи гендерного аналізу [Текст] : навч. посіб. / Проект розроблення та впровадж. публ. політики (PRISM) ; уклад. О. Рудік. Київ: К.І.С., 2013. 112 с.
14. Репрезентація гендерних ідентичностей в українських регіональних ЗМІ. Звіт за результатами контент-аналізу друкованих та електронних ЗМІ підготовлений Академією Української Преси для Програми У-Медіа Інтерньюз Нетворк. Київ, Листопад 2013 року. 71с.
15. Ресурси Інтернет для жінок. Київ: Український жіночий Фонд, 2013. 120 с.
16. Розширення прав та можливостей жінок з метою посилення політичних партій: посіб. з передової практики щодо сприяння участі жінок у політ. житті. Київ: ПРООН, 2011. 59 с.
17. Стандарти недискримінаційної реклами за ознакою статі: українська практика та міжнародний досвід: моногр. / за заг. ред. Лилик І. В. Київ, 2011. 88 с.

10. Додаткові ресурси:

- Гендерний інформаційно-аналітичний центр «Крона» // <http://krona.org.ua/>
- Детектор медіа // <http://detector.media/>
- Жіночий консорціум України // <http://wcu-network.org.ua/ua/>
- Кампанія проти сексизму // <http://povaha.org.ua/>
- Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна» // <http://la-strada.org.ua/>
- Музей жіночої та гендерної історії // <http://gender.at.ua/>
- Підтримка впровадження національного гендерного механізму. Національний гендерний механізм // <http://gender.undp.org.ua/>
- Український Жіночий Фонд // <http://www.uwf.kiev.ua/>
- Центр інформації про права людини // <https://humanrights.org.ua/>